

LESSTOF

Werkwoordspelling

op maat

INHOUD

INLEIDING	3
STRUCTUUR	4
INHOUD	6
DIDACTIEK	15
TOT SLOT	15

INLEIDING

Muiswerkprogramma's zijn computerprogramma's voor het onderwijs. De programma's draaien onder Windows en zijn eenvoudig te gebruiken. Het belangrijkste principe van Muiswerkprogramma's is dat een diagnostische toets de leerling stuurt naar oefenmateriaal dat aansluit bij de gemaakte fouten. De toets kan herhaald worden en eventueel leiden tot opnieuw oefenen. De begeleidingsmogelijkheden van Muiswerk komen het best tot hun recht wanneer het programma en de bestanden geïnstalleerd zijn in een netwerk. De docent heeft dan extra mogelijkheden zijn of haar klas te sturen en te volgen.

Het programma bestaat uit enkele voorbereidende oefeningen en verder wordt het algoritme van de spelling van werkwoordsvormen gevolgd. Het bestand omvat de spelling van: *indefinitief, tegenwoordige tijd, verleden tijd en voltooid deelwoord en het voltooid deelwoord, gebruikt als bijvoeglijk naamwoord*. Er is ook aandacht voor enkele noodzakelijke grammatica-onderwerpen: *het herkennen van het werkwoord, de persoonsvorm en het onderwerp (zie blz. 6)*.

Het computerprogramma Werkwoordspelling op maat is bedoeld voor leerlingen van het basis-onderwijs. Het is in het bijzonder geschikt voor groepen waarin niveaunderschillen bestaan. Het programma kan zowel gebruikt worden door leerlingen die nog veel fouten maken in de werkwoorden als door leerlingen die al enigszins gevorderd zijn. De doelgroep is dus erg breed. Met name voor leerlingen die het 'gewone' oefenen niet interessant meer vinden, biedt een computerprogramma als Werkwoordspelling op maat nieuwe mogelijkheden. U kunt de leerlingen op verschillende manieren met het programma laten werken. Muiswerk Werkwoordspelling op maat sluit aan bij elke lesmethode.

De leerlingen hoeven geen specifieke voorkennis te hebben om met het programma te kunnen werken. Enige ervaring in het werken met de muis (aanwijzen, klikken, afrollen, slepen) is wel gewenst. Ontbreekt deze ervaring, dan is een korte instructie daarover wel op zijn plaats.

STRUCTUUR

Muiswerkprogramma's vormen een oefenomgeving voor computerondersteund onderwijs. Het basisprincipe van Muiswerkprogramma's is dat een diagnostische toets de leerling stuurt naar oefenmateriaal dat aansluit bij de fouten die hij maakte. De toets kan herhaald worden en eventueel leiden tot opnieuw oefenen. Ook Muiswerk Werkwoordspelling op maat is zo gestructureerd. Er kan dus gedifferentieerd mee gewerkt worden.

In Muiswerk Werkwoordspelling op maat wordt aandacht besteed aan het hele algoritme van de spelling van regelmatige werkwoorden en ook aan de verleden tijd van onregelmatige werkwoorden. Het bestand valt in vier delen uiteen: de afdelingen Grammatica, Tegenwoordige Tijd, Verleden Tijd en Andere Vormen. De opbouw van de afdelingen is cumulatief. Wat in de eerste afdeling aan de orde kwam (bijvoorbeeld het afleiden van de stam) wordt in de tweede afdeling bekend verondersteld. In het programma worden de volgende onderwerpen behandeld:

- Grammatica: herkennen van werkwoorden, stam spellen, tijd van het werkwoord, persoonsvorm herkennen, onderwerp herkennen, getal van onderwerp en persoonsvorm;
- Tegenwoordige tijd: ik-vormen, jij-vormen, hij-vormen, meervoud; splitsbaar of niet;
- Verleden tijd: onderwerp, verleden tijd regelmatig en onregelmatig, kofschip;
- Andere vormen: persoonsvorm, voltooid deelwoord, voltooid deelwoord gebruikt als bijvoeglijk naamwoord, infinitief, je/jij vormen (vervolg); gebiedende wijs.

OMVANG

Het lesbestand Werkwoordspelling op maat bestaat uit 5 toetsen en 89 oefeningen (zie overzicht op bladzijde 13). Er zijn 201 uitlegschermen met plaatjes, schema's en tekst. De leerling werkt met 10 verschillende oefen- en toetsvormen. In totaal zijn in dit lesbestand ruim 4590 variaties van zinnen en woorden en 26 teksten opgenomen.

Het totale pakket bestaat uit de volgende onderdelen.

- De computerbestanden van Werkwoordspelling op maat: zeventachtig oefeningen die onderverdeeld zijn naar probleemgebied; één uitgebreide toets over werkwoordsvormen waarin alle onderwerpen aan de orde komen en vier deeltoetsen waarin grammatica of een deel van de werkwoordsvormen behandeld wordt. De meeste oefeningen en toetsen kunt u ook op papier afdrukken.
- Een uitgebreide helpfile in zogenaamd 'pdf-formaat'.
- Een overzichtelijke handleiding op papier.

DIAGNOSE

Muiswerk kent toetsen en oefeningen. Oefeningen beperken zich altijd tot een deel van de stof, leggen uit, laten voorbeelden zien, laten de leerling oefenen en laten hem weten wat hij goed en fout doet. Toetsen laten nooit zien of het antwoord goed was en dekken een breder deel van de stof. De toetsen van Muiswerk kunnen een diagnose stellen. Alle onderdelen van de stof komen gelijkmatig in elke toets aan bod; veelgemaakte fouten worden als het ware uitgelokt. De foute en goede antwoorden, die gecodeerd zijn, worden opgevangen en gerubriceerd. Zo komt de diagnose tot stand. Met behulp van de diagnose wordt een oefenprogramma op maat samengesteld. Dat wil zeggen: rubrieken waarin fouten werden gemaakt, worden vertaald in oefeningen die de oefenstof uit die rubriek aanreiken, waarmee ze de leerling laten oefenen. Deze vult

daarmee de zwakke plekken in zijn kennis aan. Na het oefenen kan hij opnieuw een diagnostische toets doen en opnieuw oefenen. Net zolang tot de score hoog genoeg is. Door het grote bestand aan zinnen waaruit geput wordt, is een toets nooit twee keer hetzelfde.

De knoppen in het hoofdscherm van Werkwoordspelling op maat. De knop met het persoonlijk oefenprogramma 'Jouw oefeningen' verschijnt pas na het maken van een toets.

Het stellen van een diagnose kan ook onderdrukt worden als een docent bijvoorbeeld een toets wil geven om een cijfer te bepalen, als het gaat om een evaluatieve toets dus. Dit gebeurt door de optie 'genereer en toon oefenprogramma' uit te zetten (BESTAND/ INSTELLINGEN/ BESTAND).

TOETSEN

De toetsen in een Muiswerkprogramma zijn een afspiegeling van de inhoud. Werkwoordspelling op maat heeft vijf toetsen. Deze worden zowel voor diagnose als voor evaluatie gebruikt. U kunt zelf instellen of oefenprogramma's worden gegenereerd. Bij een evaluatie kan het genereren achterwege blijven (BESTAND/ INSTELLINGEN/ BESTAND). De toetsen zijn elke keer anders, maar bevragen wèl steeds dezelfde problemen.

De totaaltoets Alle Werkwoordsvormen bestaat uit 48 variabele meerkeuzevragen en alle onderwerpen van het bestand komen aan de orde: *werkwoorden, stam, persoonsvorm, tijden, getal, onderwerp, ik-vormen, je/jij-vormen, hij-vormen, meervoud; verleden tijd, kofschip; voltooid deelwoord, voltooid deelwoord gebruikt als bijvoeglijk naamwoord, infinitief, gebiedende wijs.*

Elke deeltoets bestrijkt een deel van de stof:

- de deeltoets Grammatica heeft 22 meerkeuzevragen en gaat over *werkwoorden, stam, persoonsvorm, tijden, getal, onderwerp*;
- De deeltoets Tegenwoordige tijd heeft 20 meerkeuzevragen en gaat over *ik-vormen, jij-vormen, hij-vormen, meervoud, splisbaar of niet*;
- De deeltoets Verleden tijd heeft 24 meerkeuzevragen en gaat over *onderwerp, verleden tijd regelmatig, verleden tijd onregelmatig, kofschip*;
- De deeltoets Andere vormen heeft 28 meerkeuzevragen en gaat over *persoonsvorm, voltooid deelwoord, voltooid deelwoord gebruikt als zelfstandig naamwoord, infinitief, je/jij-vormen (vervolg), gebiedende wijs*.

UITLEGSCHERMEN

Bij elke oefening horen een of meer uitlegschermen. Daarin wordt met behulp van schema's, regels en voorbeelden uitgelegd wat de bedoeling is. Een voorbeeld van zo'n uitlegscherm ziet u hierna.

Wat is een persoonsvorm?

Een persoonsvorm is een **WERKWOORD**.
Het staat altijd in de **TEGENWOORDIGE** of in de **VERLEDEN** tijd.

Om te zien of een werkwoord persoonsvorm is probeer je het in een **ANDERE TIJD** te zetten. Als dat kan en de zin blijft goed, dan is het een persoonsvorm.

Tip: Als er maar één werkwoord in de zin staat, dan is dat **ALTIJD** een persoonsvorm.

1 van 2

Ok Geluid Volgende

Sanne Kat 165 Werkwoordspelling op maat C1 Persoonsvorm stap voor stap

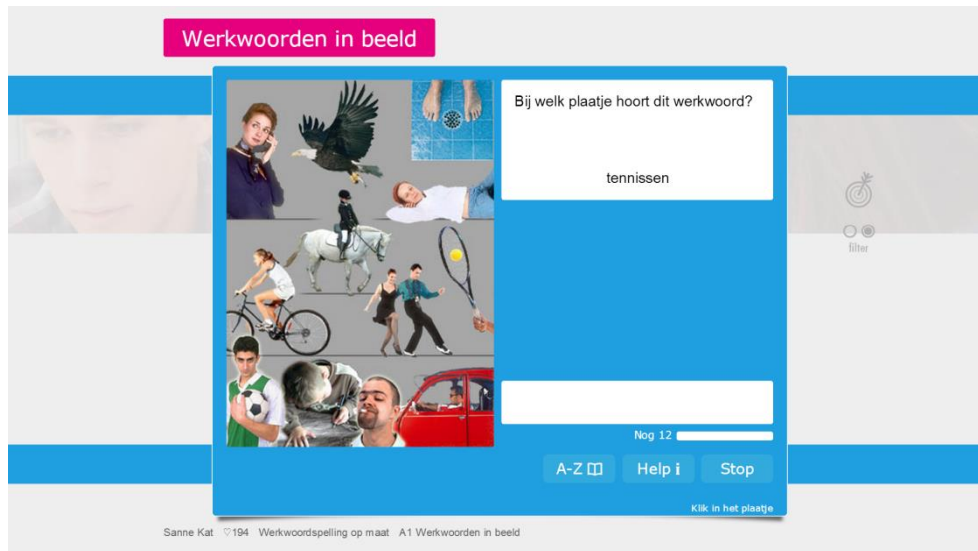
Een uitlegscherm die voorafgaat aan een oefening over de persoonsvorm

INHOUD

Muiswerk Werkwoordspelling op maat behandelt praktisch alle onderwerpen op het gebied van de werkwoordspelling. Er is ook een verzamelrubriek waarmee het complete algoritme geoeftend kan worden. Hier volgt van elk onderwerp een nadere beschrijving. De inhoud die beschreven is, staat voor de leerling in de uitlegschermen en vormt de basis voor de oefeningen. Tijdens het oefenen kan de uitleg op elk gewenst moment opnieuw nagelezen worden.

WERKWOORDEN

Deze rubriek is een voorbereiding op het eigenlijke 'spelwerk'. Voordat leerlingen aan de spelling van de werkwoorden toekomen, moeten ze weten wat een werkwoord is. Een eerste notie hiervan krijgen ze door werkwoorden bij bijpassende plaatjes te zoeken (A1). Daarna moet het zonder beelden, in een stenen-oefening (A2), een meerkeuze-oefening (A3) een wijs-aan-in-zin-oefening (het werkwoord moet worden aangewezen in de context van een zin) (A4) en nog een meerkeuze-oefening (A5).

STAM

De stam is de kleinste vorm van het werkwoord die je ooit ergens tegen kunt komen. Je krijgt de stam als je 'ik' voor het werkwoord zet en de tegenwoordige tijd gebruikt. Soms is het voldoende om *-en* van het hele werkwoord af te halen, soms moet je meer doen: een letter erbij, een letter eraf, of een andere letter gebruiken. Dat is in het kort de stof van dit onderdeel. Er zijn twee oefeningen (B1 en B2) waarbij de leerling de stam van een gegeven werkwoord moet typen. In de tweede oefening worden moeilijke stammen gebruikt.

BASISVORMEN TEGENWOORDIGE TIJD

In drie oefeningen (B3 t/m B5) krijgen de leerlingen een steeds wisselend aantal werkwoorden aangeboden, waarvan zij de basisvormen moeten intypen. Het zijn steeds 3 vragen die bij elkaar horen; bij de eerste vraag moet de ik-vorm worden ingevuld, bij de tweede vraag komt de hij-vorm erbij en bij de derde vraag moet de wij-vorm worden ingetypt. Daarna volgen nog twee oefeningen waarbij de leerling in een tekst wijzigingen moet aanbrengen (B6 en B7) en bij de laatste oefening van de rubriek werkwoorden moet de leerling de juiste vorm van het werkwoord in een zin invullen (B8).

PERSOONSVORM 1

Het vinden van de persoonsvorm is uitgangspunt van het algoritme van de werkwoordspelling. Het wordt in dit grammaticadeel behandeld, maar ook verderop nog een keer, als de leerling de verschillende vormen van het werkwoord heeft leren toepassen. Er worden twee manieren aangereikt voor het leren herkennen van de persoonsvorm: het werkwoord van tijd veranderen, of de zin vragend maken. Bij deze rubriek horen drie oefeningen (C1, C2 en C3). Een meerkeuze-oefening, een wijs-aan-in-zin-oefening en een wijs aan in tekst-oefening.

ONDERWERP 1

Ook het onderwerp is een belangrijk grammaticaonderdeel; voor de spelling van de tegenwoordige tijd, maar vooral ook voor de verleden tijd. Je vindt het onderwerp door te vragen WIE of WAT + werkwoorden. Het antwoord op die vraag is het onderwerp. Net als het onderdeel Persoonsvorm komt het Onderwerp verderop in het programma nog een keer terug. Bij deze eerste rubriek horen vier oefeningen (D1 t/m D4).

GETAL

Niet alleen moeten leerlingen voor het kunnen spellen van de werkwoorden een idee hebben van het gebruik van verschillende tijden; ze moeten ook weten wat enkelvoud en wat meervoud is. Als het onderwerp enkelvoud is, is de persoonsvorm ook enkelvoud. Als het onderwerp meervoud is, is de persoonsvorm ook meervoud. Er zijn vier oefeningen in deze rubriek (E1 t/m E4).

TIJDEN

Als je praat over nu dan gebruik je de tegenwoordige tijd. Praat je over het verleden, dan gebruik je meestal de verleden tijd. Voor het leren spellen van de werkwoorden is het belangrijk dat leerlingen weten wat tegenwoordige en verleden tijd is en dat zij deze tijden uit elkaar kunnen houden. Ze leren dat in vijf oefeningen (F1 t/m F5).

IK-VORMEN

Bij het onderwerp 'ik' gebruik je in de tegenwoordige tijd de stam van het werkwoord. De leerling krijgt hier eerst een oefening van het type 'Vul in in zin' (G1). Hij ziet een zin met een werkwoord ervoor en moet de juiste vorm van dat werkwoord (de ik-vorm) in de zin typen. De tweede oefening is van het type 'Wijs aan in tekst' (G2). De leerling moet nu de foute ik-vormen aanwijzen. Hij moet hiermee zijn kennis over (het gebruik van) de stam toepassen.

Ik-vorm in tekst

Welke ik-vormen zijn fout?

Drukke dag

Het is 4 uur in de middag. Na een zware dag op school. BEREID ik me nu thuis voor op het proefwerk Nederlands. Dat vindt ik niet moeilijk. Na een uur werken wordt ik wel moe van al dat schrijven. Het wordt dus tijd om te stoppen. Die andere zinnen ontleedt ik vanavond wel.

Voor we gaan eten verspreidt ik nog een stanel folders. Daar...

bereid

Nog 8

Ok ✓ A-Z Help Stop

Klik op een woord uit de tekst. Klik daarna op de knop linksonder.

Sanne Kat 176 Werkwoordspelling op maat G2 Ik-vorm in tekst

Welke ik-vormen zijn fout. Als de foute ik-vorm is aangewezen en er is op de groen 'V' geklikt, dan wordt de juiste vorm van het werkwoord in hoofdletters in de tekst geplaatst en de foute vorm in de rechter kolom.

HIJ-VORMEN TT

Bij deze rubriek horen de stam+t-vormen die je in de tegenwoordige tijd krijgt bij de derde persoon. Het kunnen afleiden van de stam is bij deze afdeling weer erg belangrijk. In drie oefeningen (meerkeuze, intypen in zin en wijzigen in tekst) H1 t/m H3, wordt de stof aangeleerd.

MEERVOUD TT

Het meervoud van de tegenwoordige tijd levert meestal weinig problemen op, alleen de oppositie met sommige verledentijdsvormen is soms lastig. De leerlingen leren hier dat ze de infinitief moeten gebruiken en dat deze zo eenvoudig mogelijk geschreven wordt. In de tekstoefening I1 moeten ze de meervoudsvormen aanwijzen. In een tekstoefening I2 moet het foute enkelvoud worden veranderd in meervoud. In I3 moeten ze een zin die in het enkelvoud staat, in het meervoud zetten.

Typ het meervoud in de tegenwoordige tijd

1

Zij lust heel graag drop.

Wij _____ heel graag drop.

Nog 15

Ok ✓ A-Z Tip Stop

Typ het antwoord en druk op ENTER

Sanne Kat 212 Werkwoordspelling op maat I3 Meervoud invullen

JIJ-VORMEN

In twee verschillende oefenvormen (K1 en K2) worden de eenvoudige jij-vormen geoefend: jij vóór de d-stam, jij achter de d-stam, jij vóór de gewone stam en jij achter de gewone stam. Beruchte struikelblokken voor de tegenwoordige tijd zijn de werkwoordsvormen die je bij 'je' en 'jij' gebruikt. De regels van het algoritme worden verderop in dit programma uitgelegd in een schema en in woorden.

TEGENWOORDIGE TIJD ALLES

In deze rubriek komt alle stof van de tegenwoordige tijd samen. In vijf oefeningen worden de regels geoefend. In een meerkeuzeoefening moet voor elke gegeven zin telkens gekozen worden voor 'word' of 'wordt' (L1). In een rijtjesoefening moet worden gekozen of het gaat om 'stam' of 'stam + T' (L2). In een tekstoefening moeten de laatste letters van een werkwoord worden ingevuld (L3). In een oefening van het type 'Vul in in zin' moet de leerling in een zin de juiste vorm van een gegeven werkwoord typen (L4). De laatste oefening is een dictee waarbij de leerling een werkwoord moet intypen (L5). De laatste twee oefeningen van rubriek L kunnen goed gebruikt worden als laatste voorbereiding op het (opnieuw) maken van een toets (zie ook: Didactiek, bladzijde 15).

ONDERWERP 2

Bij de verleden tijd is het kunnen aanwijzen van het onderwerp extra belangrijk. Bij de tegenwoordige tijd hóór je immers meestal of je enkelvoud of meervoud schrijft. Daarom komt het onderwerp op deze plaats nog eens terug. De wie/wat-vraag wordt opnieuw gebruikt als middel om het onderwerp te vinden. De zinnen zijn iets moeilijker. In de eerste oefening (M1) moet de leerling het onderwerp van een enkelvoudige zin aanwijzen. In oefening M2 moet hij alle onderwerpen in een tekstje aanwijzen. Ook daar gaat het alleen om enkelvoudige zinnen. Oefening M3 is een meerkeuzeoefening.

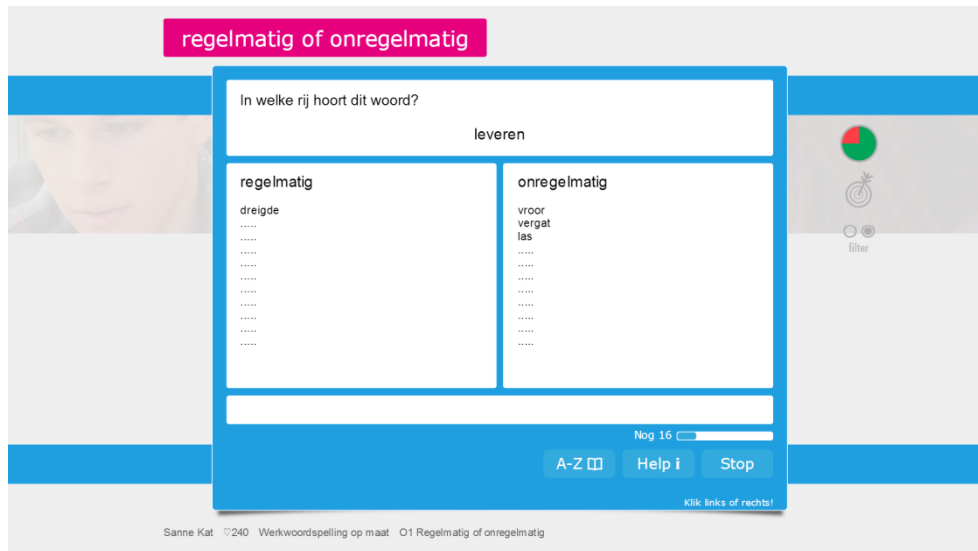
The screenshot shows a software window titled 'Onderwerp in tekst'. The main content area contains a text passage with a small image of a child. The text reads: 'STEEDS WEER BANG. IK ben ontzettend bang om alleen te zijn. Soms gaat MIJN MOEDER even boodschappen doen. Dan sta ik te trillen op mijn benen. Mijn vriendinnen vinden dat erg kinderachtig. Maar zij hebben dat probleem niet. Ook durf ik niet bij vreemde mensen te spelen. Hoe aardig iedereen ook tegen mij is. Vorige week was mijn heete'. To the right of the text is a search box containing 'Ik mijn moeder'. Below the text and search box are buttons for 'Ok', 'A-Z', 'Help i', and 'Stop'. At the bottom of the window, there is a progress indicator 'Nog 13' and a small instruction: 'Klik op een woord uit de tekst. Klik daarna op de knop linksonder.' The footer of the window reads 'Sanne Kat ©2020 Werkwoordspelling op maat M2 Onderwerp in tekst'.

KOFSCHIP

De keuze voor -de(n) of -te(n) is bij sommige werkwoorden lastig. Er is hier een aparte rubriek aan gewijd. De regel van 't kofschip moet uitkomst bieden. In 5 verschillende oefeningen N1 t/m N5 wordt 'het kofschip' geoefend.

VERLEDEN TIJD REGELMATIG/ONREGELMATIG

De spelling van onregelmatige werkwoorden levert bij de meeste leerlingen weinig problemen op. Een probleem is soms wel of een werkwoord regelmatig of onregelmatig is. Bij de oefening die onder deze rubriek hoort (O1), wordt dit probleem behandeld en geoefend in een sorteeroefening van het type 'Rijen'. In oefening O2 ziet de leerling een zin met een onregelmatig werkwoord in de tegenwoordige tijd; het werkwoord van die zin moet in de verleden tijd worden ingetypt.

Naast het probleem van enkelvoud of meervoud, heb je bij de verleden tijd van de regelmatige werkwoorden ook het probleem van de enkele of dubbele d of t. Beide problemen komen aan de orde in oefening O3 over de regelmatige werkwoorden in de verleden tijd. In oefening O4 worden de problemen geoefend van zowel de regelmatige als de onregelmatige werkwoorden. De leerling ziet een zin in de tegenwoordige tijd en moet het werkwoord van die zin in de verleden tijd typen.

VERLEDEN TIJD ALLES

De complete stof van de verleden tijd valt onder deze rubriek. Eerst is er een meerkeuzeoefening (P1). P2 is een tekstoefening, waarbij alle persoonsvormen in de verleden tijd gezet moeten worden. Oefening P3 is van het type 'vul in in zin' en de laatste oefening P4 is een dictee.

PERSOONSVORM 2

Pas bij de derde afdeling van dit bestand aangeland, wordt de persoonsvorm opnieuw behandeld. Het vinden van de persoonsvorm is uitgangspunt van het algoritme van de werkwoordspelling. Maar pas nu moet de leerling vaststellen: is dit een persoonsvorm of een andere vorm van het werkwoord. Voor het leren vinden van de persoonsvorm zijn hier 4 oefeningen opgenomen, Q1 t/m Q4.

Persoonsvorm aanwijzen

1 Wat is de persoonsvorm in deze zin?
Maykel verdeelt de snoepjes op het schoolplein.

Nog 20

A-Z Tip Stop

Klik op een van de gemarkeerde woorden

Sanne Kat 253 Werkwoordspelling op maat Q4 Persoonsvorm aanwijzen

VOLTOOID DEELWOORD

Hier leert de leerling wat een voltooid deelwoord is en hoe het wordt gespeld (-en, -d of -t). Hij moet zo nodig teruggrijpen naar de regel van 't kofschip. In 6 verschillende oefeningen (R1 t/m R6) wordt de stof geoefend, waarvan de laatste oefening een dictee is.

BIJVOEGLIJK NAAMWOORD MAKEN

In deze rubriek wordt uitgelegd dat een voltooid deelwoord gebruikt kan worden als een bijvoeglijk naamwoord. Als het voltooid deelwoord op -en eindigt, verandert er niets. Eindigt het op -d of -t dan kan er een -e achter komen. In 3 oefeningen (S1 t/m S3) wordt de stof geoefend.

INFINITIEF

De infinitief (het hele werkwoord) is op zichzelf niet lastig. Het wordt pas weer moeilijk als je gaat kijken naar tweelingwoorden als verwachten/verwachtten. Hiervoor moet de leerling kunnen vaststellen of het woord persoonsvorm is of niet. Deze oppositie vindt vooral in de tweede en derde oefening plaats (T2 en T3). In de eerste oefening krijgt de leerling vier vormen van een werkwoord te zien en moet hij aanwijzen welk werkwoord de infinitief is.

Hele werkwoorden

1 Welk werkwoord is een heel werkwoord?

verkleedt
verkleeden
verkleedden
verkleedde

Nog 12

A-Z Help Stop

Klik eenmaal op het juiste antwoord

Sanne Kat 261 Werkwoordspelling op maat T1 Hele werkwoorden

JE/JIJ-VORMEN 2

Beruchte struikelblokken voor de tegenwoordige tijd zijn de werkwoordsvormen die je bij 'je' en 'jij' gebruikt. De regels van het algoritme worden in verschillende uitlegschermen uitgelegd. In 5 oefeningen (U1 t/m U5) waarvan de laatste oefening een dictee is, wordt de stof uitgelegd en geoefend.

GEBIEDENDE WIJS

De gebiedende wijs wordt gebruikt om een opdracht of commando te geven. Er staat meestal geen onderwerp in de zin. De vorm is gelijk aan de STAM van het werkwoord. Hoewel dat vroeger anders was, wordt deze vorm tegenwoordig zowel voor enkelvoud als meervoud gebruikt. Er is één oefening (V1) van het type 'open vraag'. De leerling moet in een zin de juiste vorm van de gebiedende wijs invullen.

VERZAMELRUBRIEK WERKWOORDEN

Natuurlijk is het belangrijk dat de leerling ook de werkwoorden die níet vooraf in een categorie zijn ondergebracht leert schrijven. In de praktijk van alledag is dat immers ook niet het geval. Daarom is er een categorie met allesomvattende oefeningen V2 t/m V5, waarbij bij de laatste oefening een dictee is.

OVERZICHT OEFENINGEN EN TOETSEN WERKWOORDSPELLING OP MAAT

De indeling van onderwerpen van Werkwoordspelling op maat is gebaseerd op de problemen die een leerling kan hebben met deze spelling. De namen van de oefeningen die over het rubrieksonderwerp gaan, staan in de tweede kolom in volgorde van niveau. Achter elke oefening staat de oefenvorm, het aantal uitlegschermen en het aantal opgaven.

Rubriek	Oefening	Type	Uitleg	Opgaven
Z Toets	1 Grammatica	Meerkeuze	1	22
	2 Tegenwoordige tijd	Meerkeuze	1	30
	3 Verleden tijd	Meerkeuze	1	27
	4 Andere vormen	Meerkeuze	1	30
	5 Alle werkwoordsvormen	Meerkeuze	1	48
A werkwoorden	1 Werkwoorden in beeld	Plaatje klikken	1	12
	2 Werkwoorden aanwijzen 1	Stenen	1	10
	3 Werkwoorden zoeken	Meerkeuze	1	12
	4 Werkwoorden aanwijzen 2	Wijs aan in zin	2	12
	5 Welk woord is een werkwoord?	Meerkeuze	2	12
	6 Werkwoorden - alles	Meerkeuze	1	20
B werkwoordsvormen	1 Stammen invullen	Open vraag	2	12
	2 Moeilijke stammen invullen	Open vraag	2	12
	3 Basisvormen tegenwoordige tijd 1	Open vraag	1	21
	4 Basisvormen tegenwoordige tijd 2	Open vraag	2	21
	5 Basisvormen tegenwoordige tijd 3	Open vraag	3	21
	6 Een nieuwe vriend	Wijzig tekst	2	25
	7 Onder vier ogen	Wijzig tekst	2	11
	8 Werkwoord invullen	Open vraag	3	12
C persoonsvorm 1	1 Persoonsvorm stap voor stap	Meerkeuze	2	13
	2 Persoonsvorm in zin 1	Kies woord in zin	3	12
	3 Persoonsvorm in tekst	Wijs aan in tekst	4	13 .. 17
D onderwerp 1	1 Onderwerp stap voor stap	Meerkeuze	2	10
	2 Onderwerp typen	Open vraag	2	12
	3 Onderwerp aanwijzen in tekst	Wijs aan in tekst	3	16
	4 Onderwerp vinden	Wijs aan in zin	1	12

E getal	1 Enkelvoud of meervoud 1	Meerkeuze	1	12
	2 Enkelvoud of meervoud 2	Rijen	1	20
	3 Enkelvoud of meervoud 3	Meerkeuze	1	12
	4 Ander getal typen	Open vraag	1	12
F tijden	1 Tijd kiezen	Meerkeuze	1	12
	2 Andere tijd regelmatig 1	Open vraag	2	12
	3 Andere tijd regelmatig 2	Open vraag	2	12
	4 Andere tijd onregelmatig	Open vraag	2	15
	5 Andere tijd in tekst	Wijzig tekst	1	18
G ik-vorm tt	1 Ik-vorm invullen	Open vraag	1	15
	2 Ik-vorm in tekst	Wijs aan in tekst	2	8 .. 9
H hij-vormen tt	1 HIJ-vorm kiezen	Meerkeuze	1	12
	2 HIJ-vorm invullen	Open vraag	1	12
	3 HIJ-vormen in tekst	Wijzig tekst	2	25
I meervoud tt	1 Meervoud tegenwoordige tijd	Wijs aan in tekst	2	12
	2 Ander getal in tekst	Wijzig tekst	2	25
	3 Meervoud invullen	Open vraag	1	15
J splitsbare werkwoorden	1 Splitsbaar of niet	Meerkeuze	1	12
	2 Splitsbaar of niet in rij	Rijen	1	20
K jij-vormen tt	1 Gebiedende wijs	Open vraag	1	12
	2 Juiste JIJ-vorm kiezen	Meerkeuze	1	15
	3 Met of zonder T	Rijen	2	20
	4 Juiste vorm typen	Open vraag	2	15
L [teg tijd alles]	1 Tegenwoordige tijd: worden	Meerkeuze	2	15
	2 Stam of stam + t	Rijen	3	20
	3 Juiste vorm invullen in tekst	Wijzig tekst	4	26
	4 Tegenwoordige tijd invullen	Open vraag	3	18
	5 Dictee tegenwoordige tijd (*)	Open vraag	2	20
M onderwerp 2	1 Onderwerp aanwijzen	Wijs aan in zin	2	12
	2 Onderwerp in tekst (*)	Wijs aan in tekst	2	13 .. 15
	3 Onderwerp kiezen	Meerkeuze	2	14
N kofschip	1 Met DE of TE	Rijen	2	20
	2 't Kofschip stap voor stap	Meerkeuze	2	24
	3 't Kofschip	Meerkeuze	2	12
	4 Verleden tijd invullen	Open vraag	2	15
	5 Verleden tijd kiezen	Meerkeuze	1	12
O verleden tijd	1 Regelmatig of onregelmatig	Rijen	1	20
	2 Verleden tijd onregelmatig	Open vraag	1	15
	3 Verleden tijd regelmatig	Meerkeuze	2	15
	4 Verleden tijd invullen	Open vraag	2	18
P [verleden tijd alles]	1 Verleden tijd	Meerkeuze	2	15
	2 Persoonsvorm in tekst	Wijzig tekst	2	18
	3 Verleden tijd alles	Open vraag	2	15
	4 Dictee verleden tijd (*)	Open vraag	3	19
Q persoonsvorm 2	1 Persoonsvorm aanwijzen in tekst	Wijs aan in tekst	4	15
	2 Persoonsvorm in zin 2	Kies woord in zin	3	12
	3 Persoonsvorm kiezen	Meerkeuze	2	20
	4 Persoonsvorm aanwijzen	Kies woord in zin	1	20
R voltooid deelwoord	1 Voltooid deelwoord in tekst	Wijs aan in tekst	4	11 .. 16
	2 Regelmatig of niet	Rijen	2	20
	3 Regelmatige vormen invullen	Open vraag	3	16
	4 Onregelmatige vormen invullen	Open vraag	1	18
	5 Voltooid deelwoord in zin	Open vraag	2	15
	6 Dictee voltooid deelwoord (*)	Open vraag	1	12
S vdw als bnw	1 Bijvoeglijk naamwoord maken	Open vraag	2	15
	2 Met of zonder N	Rijen	2	20
	3 Juiste vorm kiezen	Meerkeuze	2	15
T infinitief	1 Hele werkwoorden	Meerkeuze	1	12
	2 Hele werkwoorden in tekst	Wijs aan in tekst	2	10 .. 12
	3 Juiste vorm kiezen	Meerkeuze	3	12
U je/jij-vormen	1 Je of jij in de rij	Rijen	2	20
	2 Je en jij invullen	Open vraag	2	12

	3 Juiste jij-vorm	Meerkeuze	4	12
	4 Juiste JIJ-vorm in tekst	Wijzig tekst	4	15
	5 Dictee juiste jij-vorm (*)	Open vraag	4	12
V [alles]	2 Juiste tijd invullen	Open vraag	2	12
	3 Alle vormen in tekst	Wijzig tekst	4	17
	4 Alle vormen kiezen	Meerkeuze	3	20
	5 Dictee alle vormen (*)	Open vraag	3	30

DIDACTIEK

Muiswerkprogramma's hebben een paar speciale didactische uitgangspunten. Deze uitgangspunten hebben de basis gevormd voor het ontwikkelen van de software. Hoewel de programma's flexibel te gebruiken zijn, voldoen ze allemaal aan de volgende eisen: mogelijkheden voor differentiatie, veel actie en variatie, directe feedback, kleine stappen. Voor meer over dit onderwerp zie de sectie DIDACTIEK voor in dit boek.

TOT SLOT

LITERATUUR

Boogaart, P. C. Uit den (red.) (1975), *Woordfrequenties in geschreven en gesproken Nederlands*. Oosthoek, Scheltema en Holkema, Utrecht.

Coenen, M. en A. Vermeer (1998). *Nederlandse woordenschat allochtone kinderen*. Tilburg: Zwijsen.

Verhallen, S en M. Verhallen (1994). *Woorden leren, woorden onderwijzen*. Handreiking voor leraren in het basis- en voortgezet onderwijs. Hoevelaken: CPS.